

SBO Bernardus en dan?

Brochure voor ouders over vervolgonderwijs

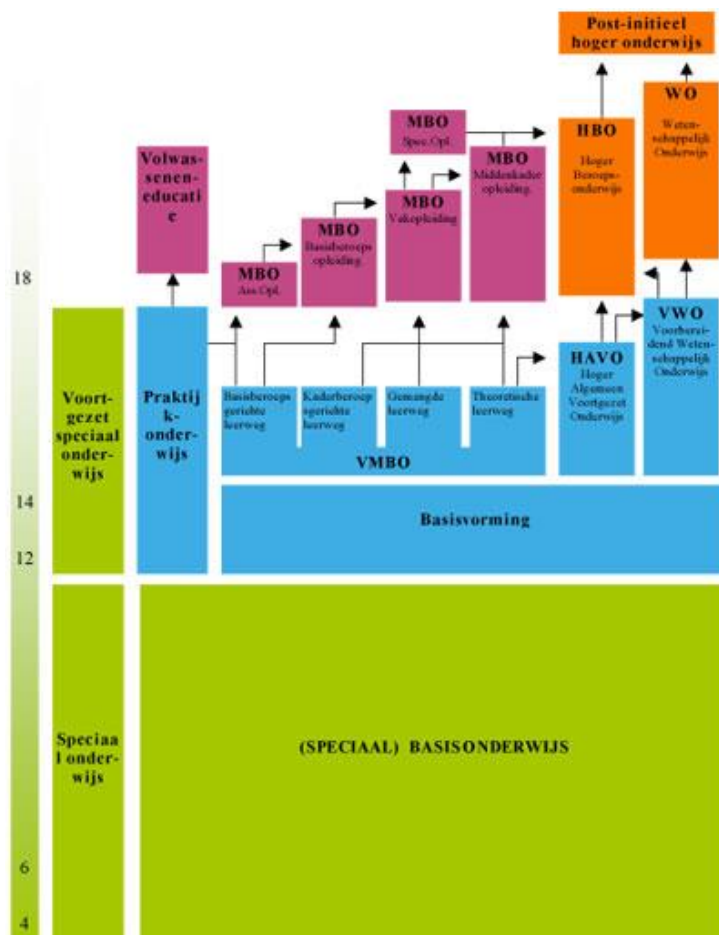
Inhoud

Inhoud.....	2
Het Nederlands onderwijsstelsel; zo zit het in elkaar!	3
Wetgeving voor de overstap van Primair Onderwijs naar Voortgezet Onderwijs	4
Wat houdt de wetgeving precies in? Toelating in het VO op basis van het schooladvies	4
Verplichte Eindtoets	4
Welke mogelijkheden zijn er in het Voortgezet Onderwijs?	5
Wie komt in aanmerking voor LWOO of Praktijkonderwijs?	6
Welke scholen worden het meest gekozen?	7
Welke mogelijkheden zijn er als LWOO of praktijkonderwijs niet voldoende is?	8
Wie meldt de leerlingen aan voor het voortgezet onderwijs?	9
Overdracht van gegevens	9
Procedure SBO Bernardus t.a.v. schoolverlaters	10
Vragen?	13

Beste ouders en verzorgers,

Uw zoon of dochter staat binnenkort voor een belangrijk moment: de overgang van SBO Bernardus naar het Voortgezet Onderwijs. Een spannend moment voor zowel u als ouder/verzorger, maar met name voor de kinderen. U staat hier niet alleen voor. Wij als school zullen u hierbij ondersteunen. In deze brochure vindt u meer informatie over de procedure, de mogelijkheden enz.

Het Nederlands onderwijsstelsel; zo zit het in elkaar!

Wetgeving voor de overstap van Primair Onderwijs naar Voortgezet Onderwijs

- Scholen zijn verplicht om een schooladvies af te geven voor alle leerlingen in het laatste jaar van het (speciaal) basisonderwijs.
- Het schooladvies wordt afgegeven in het Onderwijskundig Rapport door de school op uiterlijk 1 maart.
- Het schooladvies moet uiterlijk 15 maart opgenomen zijn in BRON (= Basisregister Onderwijs).
- Alle scholen nemen tussen 15 april en 15 mei een eindtoets af bij hun leerlingen.
- De eindtoets meet de taal- en rekenvaardigheden van de leerlingen en geeft een toetsadvies.
- Elke school kiest voor één eindtoets. Scholen kunnen voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften een aangepaste versie van de gekozen eindtoets aanvragen.
- Het schooladvies en het toetsadvies zijn onderdeel van het Onderwijskundig Rapport.
- Het schooladvies is leidend bij toelating in het Voortgezet Onderwijs.
- Als het toetsadvies van de eindtoets hoger is dan het schooladvies is de school verplicht om het schooladvies te heroverwegen. Als een school niet bijstelt wordt dit gemotiveerd.

Wat houdt de wetgeving precies in? Toelating in het VO op basis van het schooladvies

Het schooladvies van de school is leidend bij toelating tot VMBO, Havo en VWO. Het voortgezet onderwijs mag geen andere gegevens eisen als tweede gegeven. Scholen van het Voortgezet Onderwijs kunnen wel hun eigen plaatsingsbeleid, zoals loting, toepassen.

Bij praktijkonderwijs en VMBO met LeerwegOndersteuning (LWOO):

- Schooladvies praktijkonderwijs heeft een andere status: niet de (speciale) basisschool maar het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs bepaalt of een leerling een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) krijgt voor het praktijkschooladvies.
- Het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs bepaalt ook of een leerling is aangewezen op extra ondersteuning LWOO.
- Ouders mogen een kind met het schooladvies VMBO èn praktijkschoolindicatie aanmelden bij een VMBO-school of bij een praktijkschool.

Verplichte Eindtoets

Alle schoolverlaters maken de toets. Dit geldt zowel voor leerlingen in het regulier onderwijs als voor leerlingen in het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs. Deze eindtoets meet de kennis die leerlingen hebben van taal en rekenen.

Waarom een eindtoets?

De eindtoets laat zien welk niveau leerlingen hebben op het gebied van taal en rekenen. Dat heeft twee doelen.

- De eindtoets laat zien welk type vervolgonderwijs bij een leerling past. De eindtoets is daarmee een aanvulling op het schooladvies dat een leerling krijgt. De eindtoets is geen examen. Leerlingen kunnen niet slagen of zakken voor de toets.
- De eindtoets geeft inzicht in de leerresultaten van een basisschool. De Inspectie van het Onderwijs gebruikt deze informatie om het totaaloordeel over een school te bepalen, met uitzondering van scholen in het speciaal (basis)onderwijs. Scholen kunnen aan de hand van de resultaten hun eigen onderwijs zo nodig aanpassen.

Vanaf schooljaar 2019-2020 is het maken van een eindtoets verplicht, ook voor leerlingen van het SBO. Er zijn echter ook leerlingen waarvoor het maken van een eindtoets niet mogelijk is. Hiervoor zijn door het ministerie van onderwijs ontheffingsgronden opgesteld. De eindtoets hoeft niet gemaakt te worden door:

1. Leerlingen die korter dan 4 jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen.
2. Leerlingen die een ontwikkelingsperspectief hebben met als verwachte uitstroombestemming VSO-arbeidsmarkt of VSO dagbesteding,
3. Leerlingen met een IQ lager dan 75 en/of de ontwikkeling van de leerling niet verder is dan het niveau van eind groep 5 van het basisonderwijs.

Mocht er besloten worden dat een leerling de Eindtoets niet maakt, dan wordt dit besproken met ouders.

Scholen kunnen kiezen uit verschillende eindtoetsen. Wij maken gebruik van de ROUTE 8.

ROUTE 8 toetst iedere leerling op zijn eigen niveau. ROUTE 8 is een digitale, adaptieve toets die het taal- en rekenniveau van uw kind meet. De ROUTE 8 eindtoets geeft een advies voor een schoolniveau en daarnaast wordt weergegeven of de referentieniveaus behaald zijn.

Digitaal: De toets wordt via internet afgenomen en duurt slechts twee à drie klokuren. Uw kind krijgt een eigen inlogcode. Uiteraard werkt uw kind in een beveiligde omgeving.

Adaptief betekent dat de toets zich aanpast aan het niveau van uw kind. Ieder kind doorloopt op deze manier een eigen route door de toets en maakt dus een unieke toets. Zo krijgt uw kind nooit teveel te moeilijke of juist te makkelijke vragen, maar ze worden wel altijd uitgedaagd. Dit werkt voor uw kind prettig en zo min mogelijk belastend. Doordat iedere leerling een eigen toets maakt, kan de toets verspreid worden afgenomen. ROUTE 8 mag worden afgenomen tussen 15 april en 15 mei. We bepalen zelf op welke dag(en) de toets wordt afgenomen. Mocht uw kind ziek zijn, dan kan de toets later in de periode worden afgenomen. Voor kinderen met dyslexie zijn er ondersteuningsmogelijkheden.

Voor meer informatie kunt u de website bezoeken van ROUTE 8: <https://route8.nl/ouders/>

Welke mogelijkheden zijn er in het Voortgezet Onderwijs?

De meeste kinderen die onze school verlaten gaan naar het Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs (vmbo), vaak met extra ondersteuning (Leer Weg Ondersteunend Onderwijs) of naar het Praktijkonderwijs (PrO). Ook stromen er leerlingen uit naar Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Voor aanmelding voor een school voor VSO zijn er specifieke procedures en zal de Intern Begeleider, samen met ouders, het traject stap voor stap doorlopen.

Voor **praktijkonderwijs en LWOO** wordt door het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs een toelaatbaarheidsverklaring afgegeven. Dat doet die commissie aan de hand van het Onderwijskundig Rapport (OWR), dat door ons als school opgesteld wordt. Dit onderwijskundig rapport heeft een aantal bijlagen: de resultaten van het intelligentieonderzoek, historisch leerlingvolgsysteem (Cito), evt. een verslag over de aanwezigheid van sociaal-emotionele problematiek, evt. verslagen van logopedie / ergotherapie / fysiotherapie, evt. kopie van dyslexieverklaring, evt. verslagen van artsen / externe hulpverleners. Het onderwijskundig rapport wordt door de stamgroepleerkracht met ouders besproken en door de ouders ondertekend.

Beschrijving van de onderwijstypen:

➤ VMBO

Het vmbo bereidt leerlingen voor op het middelbaar beroepsonderwijs en kent vier leerwegen (niveaus):

- De theoretische leerweg (TL)
- De gemengde leerweg (GL)
- De kader beroepsgerichte leerweg (KBL)
- De basisberoepsgerichte leerweg (BBL)

Sommige leerlingen kunnen niet op eigen kracht en zonder problemen één van deze leerwegen met een diploma afsluiten. Deze leerlingen hebben (tijdelijk) extra ondersteuning nodig. Zij kunnen dan in aanmerking komen voor **leerwegondersteunend onderwijs (LWOO)** in het vmbo. De LWOO-leerlingen in het vmbo volgen hetzelfde programma als de andere leerlingen en sluiten de opleiding af met eenzelfde examen en diploma. Zij krijgen dus ook dezelfde lessen, maar krijgen hierbij extra ondersteuning. Het onderwijs aan een leerling met LWOO is daarom duurder voor de school. Daar is extra geld voor nodig.

➤ Praktijkonderwijs (PrO)

Het praktijkonderwijs is een reguliere vorm van voortgezet onderwijs voor leerlingen van 12 tot 18 jaar die hiervoor een toelatingsverklaring hebben. In het praktijkonderwijs leren leerlingen door praktijkervaringen op te doen. Ze leren dus door te doen. Theorie wordt gekoppeld aan praktische opdrachten en stages. Doel van het praktijkonderwijs is om leerlingen toe te leiden naar werk. Er worden competenties ontwikkeld die leerlingen nodig hebben om (later) zelfstandig te kunnen werken. Een deel van de leerlingen stroomt na het praktijkonderwijs direct door naar werk. Een ander deel komt er via een vervolgopleiding terecht. De praktijkschool heeft stagecoaches en een groot netwerk aan bedrijven/organisaties om leerlingen te helpen een passende werkplek te vinden.

Wie komt in aanmerking voor LWOO of Praktijkonderwijs?

Er zijn wettelijke regelingen waarin wordt vastgesteld aan welke criteria een leerling moet voldoen om in aanmerking te komen voor LWOO of Praktijkonderwijs.

Criteria RVC voor LWOO en praktijkonderwijs

Om in aanmerking te komen voor LWOO:

1. IQ 75 t/m 90 en leerachterstanden van anderhalf tot drie leerjaren (dat is dus 25 t/m 49%) op tenminste twee van de vier leerdomeinen Technisch lezen, Begrijpend lezen, Spelling, Inzichtelijk rekenen. Bovendien moet tenminste één van deze domeinen Begrijpend lezen of Inzichtelijk rekenen zijn.
2. IQ 91 t/m 120 en leerachterstanden van anderhalf tot drie leerjaren (dat is dus 25 t/m 49%) op tenminste twee van de vier leerdomeinen Technisch lezen, Begrijpend lezen, Spelling, Inzichtelijk rekenen. Bovendien moet tenminste één van deze domeinen Begrijpend lezen of Inzichtelijk rekenen zijn. Er moet tevens sprake zijn van aantoonbare (via onderzoek) sociaal emotionele- en/of motivatieproblematiek.

Om in aanmerking te komen voor Praktijkonderwijs (PrO):

IQ 55 t/m 80 en dezelfde voorwaarden voor leerachterstanden als bij LWOO, maar dan van drie jaar of meer (dat is dus gelijk aan of groter dan 50%).

Bij een IQ van 75 t/m 80 kan òf een LWOO- òf een PrO-beschikking afgegeven worden, afhankelijk van de door het bevoegd gezag gegeven motivering.

De directeur van het Samenwerkingsverband geeft uiteindelijk de TLV af.

Al deze informatie kunt u ook vinden op de website van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs: www.VO3105.nl en www.swv-parkstad.nl

Welke scholen worden het meest gekozen?

Praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs Parkstad Limburg

Sittarderweg 75
6412 CC Heerlen
045-5615555
www.pplonline.nl

Terra Nigra School voor Praktijkonderwijs

Terra Nigrastraat 5
6216 BK Maastricht
043-3621079
www.terrannigra.nl

VMBO (allen met LWOO)

Sophianum, sector VMBO

Landsraderweg 3
043-4505310
6271 NT Gulpen
www.sophianum.nl

Stella Maris, sector VMBO

Keelstraat 1
6301 XT Valkenburg
Tel.: 043 - 609 81 11
www.stellamariscollege.nl

Herlecollege, sector VMBO

Heldevierlaan 5
6415 SB Heerlen
045-5721010
www.Herlecollege.nl

Cita Verde college, sector VMBO

Heldevierlaan 12
6415 SB Heerlen
045-5700888
www.citaverde.nl

VMBO Maastricht

Bemelerweg 1
6226 NE Maastricht
043-3526868
www.vmbomaastricht.nl

Bonnefanten College, sector VMBO

Eenhoornsingel 100
6216 CW Maastricht
043 3541234
www.bonnefantencollege.nl

Een aantal scholen in de regio biedt alleen VMBO TL/Mavo onderwijs, Havo en VWO aan. Mocht uw zoon/dochter een schooladvies krijgen voor één van deze onderwijsvormen, vraag dan de stamgroepleerkracht naar mogelijke scholen.

Zowel in Heerlen als in Maastricht is een zogenaamde Vrije School gevestigd. In Maastricht is dat de Bernard Lievegoed School en in Heerlen is dat Vrije School Parkstad. Deze scholen verzorgen voortgezet onderwijs (vmbo-havo-vwo) op basis van de uitgangspunten van de vrijeschoolpedagogie. Uw kind moet minimaal een VMBO TL/Mavo advies hebben om toegelaten te worden op één van deze scholen.

Het volgen van voortgezet onderwijs in België (o.a. Lanaken en Tongeren) behoort ook tot de mogelijkheden. Het Belgische onderwijssysteem is anders dan het Nederlandse systeem. Voor plaatsing in het reguliere voortgezet onderwijs in België is minimaal een VMBO basis/kader (evt. met LWOO) advies nodig. Mocht u hierin geïnteresseerd zijn, neem dan contact op met de stamgroepleerkracht van uw kind.

Welke mogelijkheden zijn er als LWOO of praktijkonderwijs niet voldoende is?

De overstap van de (speciale) basisschool naar het voortgezet onderwijs is voor alle leerlingen enerverend en een behoorlijke belasting. Voor sommige leerlingen is deze overstap extra ingewikkeld. Onder regie van het samenwerkingsverband passend onderwijs zijn schakelvoorzieningen ingericht.

Schakelvoorzieningen zijn altijd gehuisvest in een reguliere school, c.q. op de campus van een reguliere school. Er zijn drie verschillende trajecten:

1. lange schakelvoorziening (drie tot acht maanden)
2. brede schakelvoorziening (één à twee jaar)
3. korte schakelvoorziening (twaalf weken)

Er is een lange schakelvoorziening voor leerlingen die binnen één schooljaar, vanuit het regulier als het (voortgezet) speciaal onderwijs, de benodigde vaardigheden ontwikkelen om de overstap te maken naar het (regulier) voortgezet onderwijs. De voorziening is er zowel voor kwetsbare leerlingen waar extra aandacht naar uitgaat om hen 'steviger' te maken als voor leerlingen die in hun gedrag nog bepaalde vaardigheden missen. Leerlingen in de lange schakelvoorziening staan ingeschreven in een van de reguliere scholen. Dat is de school waar zij na verloop van tijd naar zullen doorstromen. In de schakelvoorziening wordt met dezelfde onderwijsmiddelen (leermaterialen, werkboeken, toetsen) gewerkt als de school waar ze naar uitstromen. Ze beginnen echter gezamenlijk in de veilige setting van de schakelvoorziening. Van daaruit zullen leerlingen, op het moment dat het kan, stapsgewijze de overstap maken

naar de reguliere school. Voor sommige leerlingen is dat al na de herfstvakantie door het volgen van een of enkele vakken bij de school waar ze staan ingeschreven, andere leerlingen doen er wellicht (veel) langer over voor ze kunnen schakelen voor een of meerder vakken naar hun school van aanmelding.

Daarnaast is er een brede schakelvoorziening dat is vooral voor leerlingen waar we nu (nog) van vinden dat een tlv nodig is maar die wel een ontwikkelingsperspectief (vervolg)onderwijs hebben. Op deze wijze kunnen leerlingen en ouders een betere keuze leren maken tussen regulier of speciaal onderwijs. De leerlingen worden in de gelegenheid gesteld worden om kennis te maken met reguliere voorzieningen. De brede schakelvoorziening loopt na het tweede jaar door in een VOORdeeltraject of instroom in regulier onderwijs uiterlijk in het derde leerjaar maar in beginsel zo snel als mogelijk.

Tenslotte is er nog een korte schakelvoorziening (maximaal twaalf weken). Dat is voor een leerling in het regulier onderwijs die tijdelijk niet meer op de school van inschrijving onderwijs kan volgen. De leerling blijft ingeschreven op de school van herkomst. In het ontwikkelingsperspectief, dat de reguliere school voorafgaand aan de overstap naar de korte schakelvoorziening formuleert, staat de ondersteuningsvraag geformuleerd. Het uitgangspunt is om de leerling te laten terugkeren in het regulier voortgezet onderwijs, veelal de school waar de leerling ingeschreven is. Een plaatsing betreft steeds een tijdelijke plaatsing van enkele dagen (ter observatie) tot maximaal twaalf weken. Leerlingen die tijdelijk korte schakelvoorziening verblijven, worden steeds vanuit drie invalshoeken benaderd:

1. Schoolse invalshoek: er wordt zo veel mogelijk een normaal studieprogramma doorlopen. De school van herkomst zorgt voor alle studiematerialen, inclusief toetsen. In beginsel loopt het schoolse programma dus gewoon door gedurende de plaatsing.
2. Gedragmatige invalshoek: voor elke leerling wordt een plan van aanpak gemaakt, waarin veel aandacht wordt besteed aan de hulpvragen van het leerling. Als er sprake is van hardnekkigheid van het probleem c.q. de problemen, wordt veelal ook externe hulpverlening betrokken.
3. Thuisituatie: de eerder geboden hulpverlening door een van de kernpartners wordt onverminderd voortgezet en waar nodig opgeschaald (indien van toepassing).

Wie meldt de leerlingen aan voor het voortgezet onderwijs?

Ouders bepalen zelf naar welke school hun kind gaat. Ouders moeten hun kinderen daarom zelf aanmelden voor een school in het voortgezet onderwijs nadat de basisschool een advies heeft gegeven over het type onderwijs dat het best bij het kind past.

Voor de Maastrichtse scholen kunnen leerlingen (digitaal) aangemeld worden: www.lvomaastricht.nl.

Op alle andere scholen kan uw zoon/dochter rechtstreeks aangemeld worden, liefst in overleg met de stamgroepelcerkracht.

Overdracht van gegevens

Aan het eind van de schoolloopbaan van een leerling stellen wij een onderwijskundig rapport op. Het onderwijskundig rapport voldoet aan een aantal eisen.

Daarnaast mag het onderwijskundig rapport niet te veel gegevens bevatten. Dit rapport bevat geen andere gegevens dan:

- administratieve gegevens
- gegevens over onderwijshistorie, leerresultaten en stage- en werkervaring
- gegevens over de sociaal-emotionele ontwikkeling en het gedrag
- gegevens over eerdere begeleiding of begeleiding die een leerling nodig heeft omtrent de verzuimhistorie

In het onderwijskundig rapport staat ook het schooladvies vermeld.

Andere vereisten:

Het onderwijskundig rapport bevat persoonsgegevens, net als bij het leerlingdossier. Hierdoor is ook de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Andere vereisten volgens de toelichting van het Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens en de AVG zijn:

- gegevens worden uitgewisseld die strikt noodzakelijk zijn voor het leren en begeleiden van de leerling op een volgende school op het moment dat een leerling van school wisselt
- uitwisseling van het onderwijskundig rapport mag uitsluitend bij de overstap naar een andere school
- ouders hebben inzage- en correctierecht bij de uitwisseling van het onderwijskundig rapport
- scholen informeren ouders actief en in begrijpelijke taal over de inhoud van het onderwijskundig rapport
- professionele indrukken kunnen niet gecorrigeerd worden. Ouders kunnen laten vermelden dat zij het niet eens zijn met deze gegevens
- opmerkingen en de visie van de ouders moeten altijd op verzoek worden toegevoegd aan het dossier van een leerling

Binnen onze regio wordt er gebruik gemaakt van LDOS voor het overdragen van het onderwijskundig rapport. LDOS is een webapplicatie om de regionale processen te ondersteunen bij de overgang van leerlingen van het PO naar het VO. Middels LDOS houdt het samenwerkingsverband PO en/of schoolbestuur PO zicht op alle leerlingen die de school verlaten en ziet er op toe dat alle leerlingen zijn aangemeld en geplaatst in het V(S)O. Het samenwerkingsverband VO ziet er op toe welke leerlingen het samenwerkingsverband binnen komen en of ze door de V(S)O-scholen ook allemaal zijn geplaatst. Vanzelfsprekend hebben de samenwerkingsverbanden geen zicht op de inhoudelijke leerlinggegevens.

Procedure SBO Bernardus t.a.v. schoolverlaters

Onderstaand schema komt uit ons zorgplan en beschrijft hoe wij als school de 'schoolverlaterprocedure' aanpakken en wie hierbij betrokken zijn.

Actie	Observeren en toetsen	Uitvoerders
Bij de start is er van iedere leerling (vanaf U2A) een ontwikkelingsperspectief opgesteld door de IB'ers. Vanaf dl 40 wordt de uitstroom bepaald en jaarlijks met ouders besproken.	Het ontwikkelingsperspectief wordt gemaakt m.b.v. de gegevens van de vorige school en de toetsgegevens van de afgenomen toetsen.	IB'ers, interne specialisten, leerkrachten
Tijdens iedere VCB/groepsplanbespreking wordt er besproken of onze school nog de meest optimale plek is voor deze leerling en wordt er bekeken of de gestelde doelen behaald zijn. Er wordt bekeken of de leerling de uitgestippelde lijn van het ontwikkelingsperspectief volgt.	De methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen worden afgenomen. De CITO toetsen worden verwerkt in het CITO LOVS. De methodegebonden toetsen en de product- en procesinfo worden aangegeven in de evaluatie van de groepsplannen.	IB'ers, interne specialisten, leerkrachten
Leerlingen die in dat schooljaar 12 jaar worden zijn in principe schoolverlater. Als ouders, leerling en school vinden dat het meerwaarde heeft om een jaar te verlengen dan wordt, door de IB'ers, verlenging van de TLV SBO aangevraagd. Bij een dl van 40 wordt de uitstroom bepaald. Dit wordt tijdens oudergesprekken met ouders	De methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen worden afgenomen. De CITO toetsen worden verwerkt in het CITO LOVS. De methodegebonden toetsen en de product- en procesinfo worden aangegeven in de evaluatie van de groepsplannen. De leerkrachten beschrijven de sociaal-emotionele	IB'ers, interne specialisten, leerkrachten, ouders

<p>besproken evenals de toekomstmogelijkheden. Ouders kunnen hun wensen kenbaar maken. Na overleg met ouders wordt er besloten wanneer een kind schoolverlater wordt. Bij sommige kinderen spreken we af de keuze uit te stellen tot januari volgend schooljaar om te bekijken hoe de leerling zich verder ontwikkelt en er meer cognitieve gegevens (IQ) bekend zijn.</p>	<p>ontwikkeling van ieder kind in het pedagogisch groepsplan. Daarnaast wordt SCOL ingezet om de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling te volgen.</p>					
<p>In het laatste of voorlaatste jaar wordt een intelligentieonderzoek afgenomen. Bij kinderen die AVI M5 of hoger hebben, wordt de NIO toets afgenomen, bij kinderen die een lager leesniveau hebben, wordt de WISC-V afgenomen.</p>	<p>De IB'er bepaalt welke kinderen in aanmerking komen voor een intelligentieonderzoek en zoekt uit welke toets het meest geschikt is voor dit kind (a.d.h.v. technisch leesniveau/AVI-niveau). Het intelligentieonderzoek wordt afgenomen. De NIO toets wordt afgenomen door de stamgroepleerkrachten van de schoolverlaters. De WISC-V wordt afgenomen door de orthopedagoog.</p>	<p>IB'er, orthopedagoog, stamgroepleerkrachten van de schoolverlaters.</p>				
<p>Leerkrachten en IB'ers bespreken tijdens de VCB/groepsplanbesprekingen de leerling: sociaal-emotionele ontwikkeling, didactische ontwikkeling en IQ-gegevens. Ze bepalen welk vervolgonderwijs hier het beste bij past. De stamgroepleerkracht bespreekt dit advies met ouders. Het gegeven schooladvies is leidend. Zie ook: www.vanponaarvo.nl</p>	<p>Het OPP, ingevulde VCB, de CITO scores en de evaluatie van de groepsplannen vormen de leidraad voor dit gesprek.</p>	<p>Leerkrachten, IB'ers, ouders.</p>				
<p>Aan het eind van het schooljaar maakt de adjunct-directeur de nieuwe stamgroepen voor het nieuwe schooljaar (concept). De IB'ers en leerkrachten bespreken tijdens de VCB/groepsplanbespreking dit concept en passen dit aan. Schoolverlaters worden bij voorkeur (indien het taalniveau voldoende hiervoor is en de groepssamenstellingen dit toelaten) geplaatst in de hoogste twee stamgroepen (Unit 3C en 3D). Leerlingen waarbij nog getwijfeld wordt en de beslissing pas in januari wordt genomen worden bij voorkeur geplaatst in Unit 3C.</p>	<p>Tijdens de VCB/groepsplanbesprekingen bespreken de leerkrachten met de IB'ers in welke groep kinderen naar hun idee geplaatst moeten worden (sociaal-emotionele ontwikkeling, didactisch niveau en groepssamenstelling spelen hierbij een grote rol).</p>	<p>Leerkrachten, IB'ers.</p>				
<p>Tijdens het Gouden Weken gesprek (bij de start van het nieuwe schooljaar) geeft de</p>	<p>Criteria voor toelating LWOO en Praktijkonderwijs:</p> <table border="1" data-bbox="819 1369 1420 1393"> <tr> <td data-bbox="819 1369 927 1393"></td> <td data-bbox="936 1369 1066 1393">Cogni-</td> <td data-bbox="1075 1369 1267 1393">Leerachter-</td> <td data-bbox="1276 1369 1420 1393">Soc-</td> </tr> </table>		Cogni-	Leerachter-	Soc-	<p>Ouders, IB'er, stamgroepleerkrachten.</p>
	Cogni-	Leerachter-	Soc-			

stamgroepleerkracht en evt. IB'er ouders informatie over de schoolverlaterprocedure en de criteria van het vervolgonderwijs.		tief	stand	emot. problemen	
	LWOO	75-91	2 vakken > 1,5 jaar		
	LWOO	75-91	Geen achterstand	X	
			1 vak > 1,5 jaar	X	
	PO	55-81	2 vakken > 3 jaar		
	Leerachterstand:		technisch lezen begrijpend lezen spelling inzichtelijk rekenen		
De stamgroepleerkrachten bespreken de lijnen van het OPP met de kinderen tijdens het leerlinggesprek en stellen samen de doelen voor het laatste schooljaar op. Ook wordt besproken naar welke school de leerling graag wil.	Opgestelde doelen worden vastgelegd en bewaard in het Portfolio van de leerling.			Stamgroepleerkrachten en leerlingen.	
De stamgroepleerkracht en IB'er bespreken de wens van ouders en kind en bespreken welke vervolgstappen er genomen moeten worden. De IB'er maakt een overzichtslijst van alle (mogelijke) schoolverlaters en stelt de actiepunten op.	Welke leerlingen hebben een dyslexieverklaring, welke leerlingen moeten nog een dyslexieonderzoek krijgen enz.			Ouders, stamgroepleerkrachten, IB'er, orthopedagoog	
Tussen de herfstvakantie en januari worden alle gegevens verzameld: alle didactische toetsen worden afgenomen.	Cito rekenen, Cito spelling, Cito begrijpend lezen en Cito woordenschat worden afgenomen. Indien wenselijk kunnen er toetsen digitaal worden afgenomen. Bij alle leerlingen wordt de DMT afgenomen.			Instructiegroepleerkrachten, stamgroepleerkrachten, IB'er, orthopedagoog.	
Tijdens de VCB/groepsplanbespreking in jan/feb. bespreken de stamgroepleerkracht en de IB'er alle gegevens en wordt een definitief advies vastgesteld. De stamgroepleerkracht bespreekt dit advies met ouders.	Cito overzicht, sociaal-emotionele ontwikkeling, IQ-gegevens.			Leerkrachten, IB'er, ouders.	

De stamgroepleerkracht maakt het onderwijskundig rapport in LDOS. Ouders krijgen een uitdraai mee naar huis en ondertekenen dit onderwijskundig rapport. Hiermee geven zij akkoord voor het versturen van de gegevens. Indien ouders deze toestemming hebben gegeven, wordt binnen LDOS het dossier open gezet voor de nieuwe school.	Het schooladvies wordt afgegeven in het onderwijskundig rapport door de school uiterlijk op 1 maart. Het schooladvies moet uiterlijk 15 maart opgenomen zijn in BRON.	Stamgroepleerkracht, ouders.
Tussen 15 april en 15 mei nemen we bij de schoolverlaters de Route 8 toets af. Dit is een verplichte Eindtoets (vanaf schooljaar 2019-2020 verplicht). De leerlingen maken deze toets op de computer en de moeilijkheidsgraad past zich tijdens het maken van de toets aan aan het niveau van de leerling (adaptieve toets).	Eén van de leerkrachten neemt, onder supervisie van de orthopedagoog, bij de leerlingen deze toetsen af. Indien een leerling bij de Route 8 een hoger advies scoort dan het eerder gegeven schooladvies, dan mogen we het schooladvies herzien. Dit gebeurt in overleg met ouders. Vooraf wordt bepaald welke leerlingen de Eindtoets niet zullen gaan maken. Hiervoor zijn ontheffingsgronden opgesteld. Mocht er besloten worden dat een leerling de Eindtoets niet maakt, dan wordt dit besproken met ouders.	Stamgroepleerkracht, IB'er, orthopedagoog, ouders.
Ouders krijgen bericht van het voortgezet onderwijs als hun zoon/dochter is aangenomen op de nieuwe school.		Ouders.
De stamgroepleerkrachten van de schoolverlaters bereken aan het eind van het schooljaar de leerling met de mentor van de nieuwe school (warme overdracht).		Stamgroepleerkrachten, mentoren vervolgonderwijs.
Bij https://scholenopdekaart.nl/ is zichtbaar of kinderen na drie jaar nog op de door ons geadviseerde onderwijsvorm zitten.		IB'er, stamgroepleerkrachten, directie

Vragen?

Indien u vragen heeft of meer informatie wilt, kunt u altijd terecht bij de stamgroepleerkracht of de Intern Begeleider van Unit 3, Menti Huijnen.